

YAPAY ZEKÂ, TRANSHÜMANİZM, POSTHÜMANİZM ve DİN

ULUSLARARASI SEMPOZYUM
BİLDİRİ ÖZET KİTABI

Editörler:

Doç.Dr. Muhammed KIZILGEÇİT

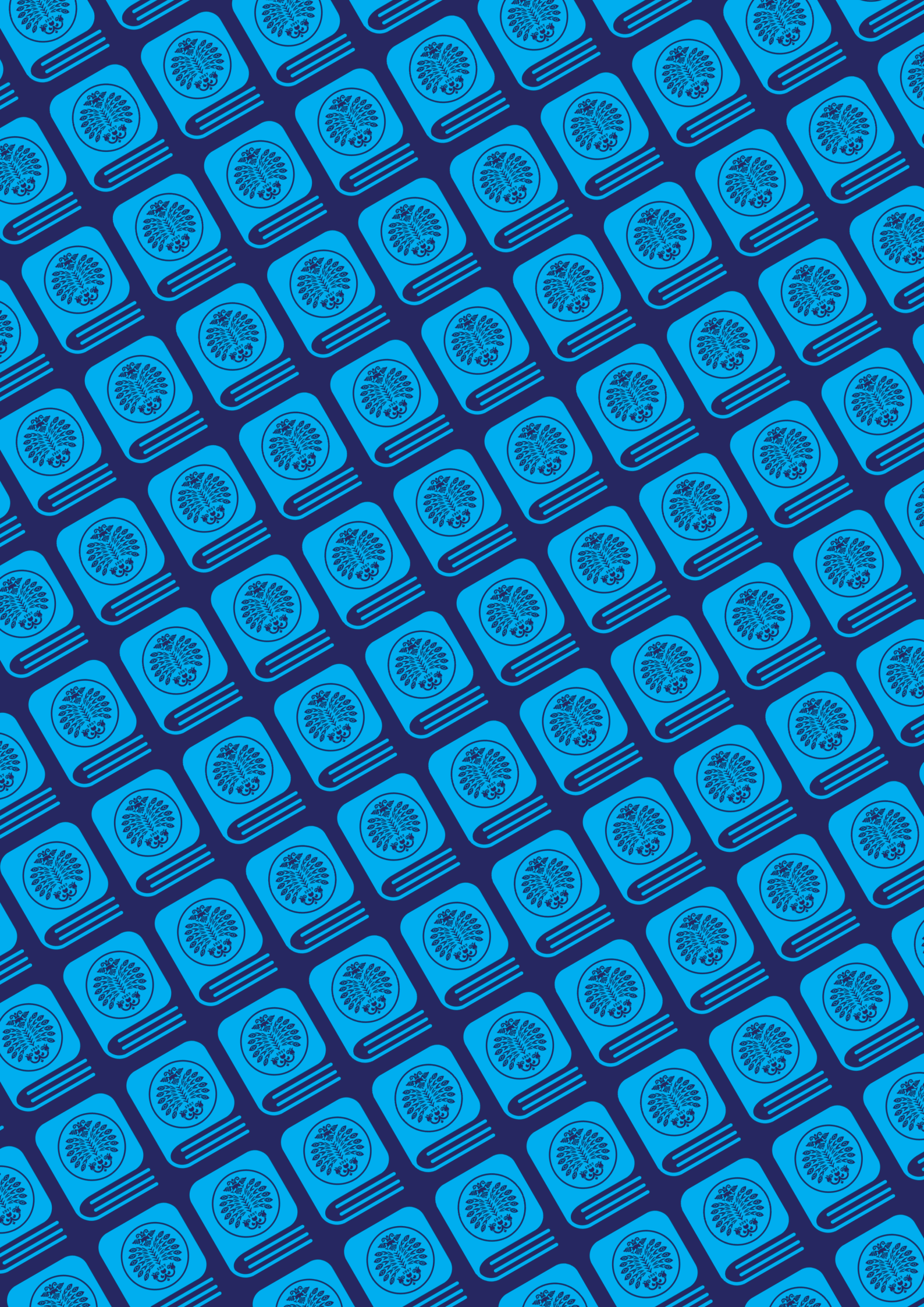
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet YEŞİLYURT

Dr. Öğr. Üyesi Recep ERTUĞAY

Murat ÇİNİCİ

ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ
YAYINLARI
ATATÜRK
UNIVERSITY
PUBLICATIONS

Eser Adı:

YAPAY ZEKÂ, TRANSHÜMANİZM, POSTHÜMANİZM ve DİN
ULUSLARARASI SEMPOZYUM BİLDİRİ ÖZET KİTABI

Editörler:

Doç.Dr. Muhammed KIZILGEÇİT, Dr. Öğr. Üyesi Muhammet YEŞİLYURT
Dr. Öğr. Üyesi Recep ERTUĞAY, Murat ÇİNİCİ

Yayımlar Yönetmeni:

Doç. Dr. Bünyamin AYDEMİR

Yayın Kurulu: Prof. Dr. Ahmet SARI, Prof. Dr. Ali UTKU, Prof. Dr. Bülent ÇAVUŞOĞLU,
Prof. Dr. Erdiç ŞIKTAR, Prof. Dr. Hakan Hadi KADIOĞLU,
Doç. Dr. Bünyamin AYDEMİR, Doç. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ

Dizgi ve Tasarım: Abubekir KALE

Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 1299

ISBN: 978-625-7086-55-4

Erişim Adresi: <https://ekitap.atauni.edu.tr>

Atatürk Üniversitesi Yayınevi Koordinatörlüğü

Sertifika No: 42021

Adres: Prof. Dr. Fuat Sezgin Kütüphanesi Okuma Salonları Binası Zemin Kat
Kampüs-Yakutiye/ ERZURUM

E-posta: atayayinevi@atauni.edu.tr

Telefon: 0442 231 62 80

Erzurum 2021 © Copyright Atatürk Üniversitesi Yayınevi

Bu kitapta yer alan tüm yazıların dil, bilim ve hukuk açısından sorumluluğu yazarlarına aittir. Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Atatürk Üniversitesi Yayınevi Koordinatörlüğüne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Transhümanizm ve İslam: Yeni Bir Çağın Şafağında İslami İlimlerin Tarihi Misyonu

Talip DEMİR*

Transhümanizm, yaklaşık 50 yıllık bir mazisi olsa da özellikle 2000’li yıllardan itibaren etkisini artırmış ve felsefi açıdan sistematik bir dünya görüşü haline getirilmiştir. Kendi içinde farklı boyutları ve türleri olmakla birlikte transhümanizm “yaşlanmayı ortadan kaldırmak ve insanın entelektüel, fiziksel ve psikolojik kapasitesini büyük ölçüde artırmak için yaygın olarak kullanılabilir teknolojiler geliştirerek ve bu teknolojileri kullanarak pratik akıl yoluyla insanlık durumunu temelde iyileştirme olasılığını ve arzusunu olumlayan entelektüel ve kültürel bir hareket” olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle transhümanizm insanın bedensel ve zihinsel sınırlarını ortadan kaldırmak ve daha mutlu, acısız, konforlu ve olabildiğince uzun yaşamak için her türlü teknolojiyi (tıp, genetik, biyoteknoloji, yapay zekâ ve robotik bilimi) kullanmayı gerekli ve zorunlu gören seküler bir yaşam felsefesidir. Bu bağlamda söz konusu hareket dinlerin en temel işlevlerini, tanımlamalarını, kabullerini, insana ve yaşama dair ürettikleri anlamları tehdit eden ciddi bir girişimdir. Bugün dünyada, özellikle Batı’da, bu türden teknolojiler hızlı bir şekilde gelişmekte ve yaygınlaşmaya başlamaktadır. Şu an için yalnızca gelişmiş ülkelerde artan bir ilgiye mazhar olsa da çok uzun olmayan bir gelecekte diğer ülkeleri de etkilemesi kaçınılmaz görünmektedir. Zira ülkeler arasındaki kültürel sınırların ortadan kalktığı dijital bir dünyada etkileşimden arı olmak mümkün değildir. Dolayısıyla İslam özelinde düşündüğümüzde, transhümanizmin savunduğu ve yaydığı felsefi argümanların Kelamcılar tarafından tartışılarak rasyonel ve makul cevaplar üretilmesi gerekmektedir. Buna ek olarak insan hayatını kökten değiştirecek olan teknolojilerin pratik hayattaki somut yansımalarına dair İslam Hukukçularının da konuyu enine boyuna tartışması ve içinde bulunduğumuz çağın gerçeklerine hitap eden söylemler geliştirmesi gerekmektedir. Elbette bunu yaparken reaksiyoner ve topyekûn reddedici bir tutum yerine sürecin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyan analitik bir yaklaşım benimsenmelidir. İslam’ın bireysel ve toplumsal hayattaki etkinliğinin azalmaması adına söz konusu ilimlerin atacağı adımlar tarihi açıdan hayati derecede önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İslam, Transhümanizm, İslami İlimler, Sekülerleşme.

Transhumanism and Islam: The Historical Mission of the Islamic Sciences at the Dawn of a New Age

Although transhumanism has a past of about 50 years, it has increased its influence especially since the 2000s and has been turned into a philosophically systematic world view. Although there are different sizes and types, transhumanism is defined an intellectual and cultural movement that affirms the possibility and desirability of fundamentally improving the human condition through applied reason, especially by developing and making widely available technologies to eliminate aging and to greatly enhance human intellectual, physical, and psychological capacities. In other words, transhumanism is a secular philosophy of life that considers it necessary and compulsory to use all kinds of technology (medicine, genetics, biotechnology, artificial intelligence, and robotic science) to eliminate the physical and mental limitations of human beings and to live happily, painlessly, comfortably, and as long as possible. In this context, the movement in question is a serious attempt that threatens the most basic functions, definitions, acceptances, and meanings of religions about human and life. Today, such technologies are rapidly developing and becoming widespread in the world, especially in the West. Although it has received increasing attention only in developed countries for the moment, it seems

* Dr. Öğr. Üyesi, Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.

inevitable that it will affect other countries in the not too long future. Because in a digital world where cultural boundaries between countries disappear, it is not possible to be free from interaction. Therefore, when we think in terms of Islam, it is necessary to produce rational and reasonable answers by discussing the philosophical arguments that transhumanism defends and spreads by Islamic theologians. In addition, Islamic Lawyers should discuss the issue in detail about the concrete reflections of technologies that will radically change human life in daily life and develop discourses that appeal to the realities of the age we live in. Of course, while doing this, an analytical approach that reveals the positive and negative aspects of the process should be adopted instead of a reactionary and total rejection attitude. In order not to decrease the effectiveness of Islam in individual and social life, the steps to be taken by the sciences are historically vital.

Keywords: Islam, Transhumanism, Islamic Sciences, Secularization.